

Titulació	Tipus	Curs
2504211 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Maria Assumpció Rost Bagudanch
Correu electrònic: assumpcio.rost@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Atès que l'estudiant ha demostrat, mitjançant l'obtenció dels crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica i les obligatòries, haver adquirit les competències bàsiques, ha de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquesta raó, els eventuais errors ortogràfics i d'expressió que pogués cometre comportaran un descens de la puntuació en la qualificació final de 0,25 per cada error.

Les activitats, pràctiques i treballs presentats en l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, sota cap circumstància, el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. L'eventual presentació de material no original sense indicar adequadament el seu origen comportarà, automàticament, la qualificació de suspens (0). El plagi no és recuperable (cf. la secció d'Avaluació).

Així mateix es considera que l'estudiant coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. No obstant, si es creu necessari, es podran aplicar normes específiques que es publicaran a Campus Virtual.

Objectius

L'objectiu principal d'aquesta assignatura és que l'alumnat sàpiga caracteritzar les principals varietats dialectals de l'espanyol considerant el seu origen, els seus condicionaments històrics i socials, i les seves característiques lingüístiques. A més, és important que l'alumne adquireixi la metodologia emprada per a la recollida de dades i per a l'anàlisi de la variació dialectal.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, diatòpica, semàntica i pragmàtica).
- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua espanyola, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Assessorar organitzacions i institucions sobre qüestions lingüístiques o literàries.
- Demostrar el coneixement normatiu de la llengua espanyola i el seu domini en totes les seves aplicacions a l'àmbit acadèmic i professional.

- Identificar les característiques lingüístiques dels diferents períodes en l'evolució de la llengua espanyola.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir tècniques i mètodes d'anàlisi lingüístiques relacionades amb la variació.
2. Analitzar les desigualtats degudes al sexe o al gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement historicosocial.
3. Aplicar els coneixements i usos metodològics propis de l'anàlisi del discurs i de la pragmàtica per interpretar textos i intencions comunicatives i argumentar en conseqüència.
4. Aprendre a utilitzar la terminologia lingüística relacionada amb la norma i la variació de manera precisa.
5. Aprendre les habilitats necessàries per fer l'anàlisi discursiva de textos orals i escrits.
6. Comunicar fent un ús no sexista del llenguatge.
7. Conèixer d'una manera teoricopràctica la diversitat lingüística de l'espanyol.
8. Conèixer els fenòmens lingüístics en funció de la variabilitat social, geogràfica i estilística de la llengua espanyola i saber relacionar-los amb la normativa.
9. Conèixer les varietats geolèctals actuals de l'espanyol al món, amb especial atenció a les varietats sociolingüístiques de l'espanyol a Amèrica.
10. Descriure i analitzar la variació pragmàtica tenint en compte la comunicació verbal, paraverbal i no verbal.
11. Fer servir l'anàlisi del discurs per efectuar un posicionament crític davant de diversos usos lingüístics socials (discurs del poder, discurs de gènere i sexisme, etc.).
12. Formar-se en el coneixement de tècniques i mètodes d'anàlisi lingüística dialectal per a aplicar-les en l'aprenentatge i l'ensenyament de la llengua espanyola.
13. Identificar diferents perspectives teoricometodològiques en l'anàlisi del discurs.
14. Manejar les bases de dades i fonts o materials d'Internet per a l'anàlisi de la variació lingüística de l'espanyol.
15. Reconèixer els processos dels canvis lingüístics.
16. Relacionar la norma lingüística amb altres disciplines gramaticals.
17. Resoldre problemes de la llengua espanyola i fer anàlisi i comentaris lingüístics en una perspectiva tant sincrònica com historicocomparativa.
18. Ser capaç de resoldre problemes propis de l'anàlisi del discurs en situacions lingüístiques professionals (comunicació política, campanyes electorals, interacció en l'empresa, ensenyament de llengües, etc.).
19. Ser tolerant amb la diversitat i la riquesa lingüístiques.
20. Situar els canvis lingüístics en el seu context cronològic.
21. Valorar la importància de la norma panhispànica en el context internacional.

Continguts

1. Introducció

- 1.1 La variació lingüística. Consideracions preliminars i tipologia
- 1.2 Els orígens de la dialectologia. Conceptes bàsics.

2. Varietats geogràfiques de l'espanyol d'Espanya

- 2.1 La variació geogràfica de l'espanyol: orígens i evolució
- 2.2 Les varietats romàniques septentrionals
- 2.3 Les varietats geogràfiques de l'espanyol
  - 2.3.1 El castellà
  - 2.3.2 Les varietats meridionals
- 2.4 L'espanyol a les zones bilingües

- 3. Varietats geogràfiques de l'espanyol a Amèrica, Àfrica i Àsia
  - 3.1 L'espanyol d'Amèrica
  - 3.2 L'espanyol d'Àfrica
  - 3.3 L'espanyol d'Àsia

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
classes teòriques, classes pràctiques i/o seminaris	42	1,68	1, 4, 7, 8, 9, 12, 14, 17, 19, 21
Tipus: Supervisades			
tutories programades	20	0,8	1, 4, 7, 8, 12, 14, 17, 19, 21
Tipus: Autònomes			
resolució d'exercicis i problemes, realització de treballs, estudi individual o en grup	65	2,6	1, 4, 5, 7, 8, 9, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21

En aquesta assignatura s'emprarà una metodologia mixta que contempla diferents tipus de propostes. En general, com es pot veure a l'esquema, la tipologia d'activitats d'aprenentatge es distribueix de la manera següent:

- **Activitats dirigides:** combinen les classes més teòriques (classes magistral) amb les de tipus pràctic, consistents en la resolució d'exercicis i problemes (aprenentatge cooperatiu). Són activitats que s'efectuaran durant l'horari de classe i estaran dirigides per la professora. Es procurarà organitzar un seminari (o un taller) impartit per un expert extern per tal d'ampliar i complementar els coneixements treballats. Així mateix, també s'inclouen aquí les activitats d'avaluació presencials (dos exàmens parcials).
- **Activitats supervisades:** consisteixen, bàsicament, en la realització de tutories individualitzades o en grup reduït (parelles o grups de tres persones) destinades a resoldre dubtes i a supervisar treballs o exercicis que s'hagin encomanat.
- **Activitats autònomes:** inclouen el temps dedicat a l'estudi personal i a l'elaboració d'un treball final (mitjançant la metodologia d'aprenentatge basat en projectes), així com a la resolució de petits exercicis que es corregiran posteriorment a classe.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen 1	35%	1,5	0,06	1, 4, 7, 8, 9, 12, 14, 17, 19, 21
Examen 2	35%	1,5	0,06	1, 4, 7, 8, 9, 12, 14, 16, 17, 19, 21
Treball final	30%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21

S I S T E M E S

D ' A V A L U A C I Ó

A) A v a l u a c i ó c o n t i n u a d a

L'avaluació continuada implica la realització obligatòria de tres activitats:

- dos exàmens parcials (35 % + 35 %, activitats recuperables) i
- un treball final en parelles o grups de tres persones (30 %, no recuperable), eminentment pràctic, que suposarà l'aplicació de la metodologia de treball pròpia de la geolingüística.

El primer dia de classe, la professora informará l'alumnat de les característiques i del procediment que cal seguir per a la correcta realització de cada una d'aquestes activitats. Les dades imprescindibles per a la seva execució (cronologia, normes de presentació) estaran disponibles al Campus Virtual des de la primera setmana. Oportunament, també s'indicarà el procediment de revisió de les qualificacions a través de la missatgeria del Campus Virtual.

B) A v a l u a c i ó ú n i c a

En cas d'acollir-se al sistema d'avaluació única, les activitats d'avaluació seran diferents i consistiran en

- un examen (50 %, recuperable),
- un treball, que podrà ser individual, en parelles o en grup reduït, de les mateixes característiques que el treball final per a la resta de l'alumnat (30 %, no recuperable);
- una exposició oral (15 minuts) d'un article científic sobre dialectologia de l'espanyol proporcionat per la professora (20 %, no recuperable).

La data per a aquesta avaluació coincidirà amb la del segon parcial per als alumnes d'avaluació continuada i s'indicarà oportunament al Campus Virtual.

Nota: en qualsevol d'aquests dos sistemes, si un alumne no efectua cap de les activitats d'avaluació o només en fa una, es considerarà 'no avaluable'. En qualsevol cas, els errors ortogràfics i de puntuació es penalitzaran amb 0.25 punts sobre la nota de l'activitat. Per altra banda, la participació en activitats extra, es premiarà amb 0.1 punts cada una sobre la nota final en cas d'haver superat els exàmens.

L A

R E C U P E R A C I Ó

La recuperació de l'assignatura és obligatòria quan s'hagi obtingut una nota inferior a 5 (els treballs no son recuperables). És important tenir en compte que només pot participar a la recuperació o bé aquell qui, en la

modalitat d'avaluació continuada, hagi presentat com a mínim un conjunt d'activitats que equivalgui al 66 % del total de la nota, o bé l'alumnat en la modalitat d'avaluació única que hagi presentat tots els ítems d'avaluació. El sistema de recuperació serà el mateix per a tots dos sistemes: consistirà en una prova teòrico-pràctica (en el període establert per la facultat per a aquesta finalitat), la nota de la qual substituirà la de les proves prèviament suspeses a la mitjana final de l'assignatura.

La professora informará l'alumnat a través del Campus Virtual del procediment i data de revisió de les qualificacions obtingudes.

E L

P L A G I

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquesta actitat d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixi diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0 i l'assignatura no podrà ser recuperada.

Bibliografía

Aleza Izquierdo, Milagros, i José M.ª Enguita (coords.) 2010. *La lengua española en América: normas y usos actuales*. Universitat de València [Disponible a <https://www.uv.es/aleza/esp.am.pdf>].

Alvar, Manuel. *Textos hispánicos dialectales. Antología histórica*. CSIC.

Alvar, Manuel (dir.). 1996a. *Manual de dialectología hispánica. El español de América*. Ariel.

Alvar, Manuel (dir.). 1996b. *Manual de dialectología hispánica. El español de España*. Ariel.

García Mouton, Pilar. 1994. *Lenguas y dialectos de España*. Arco Libros.

Hualde, José Ignacio. 2014. *Los sonidos del español*. Cambridge University Press.

Lipski, John. 1994. *El español de América*. Cátedra.

Moreno de Alba, José G. 1988. *El español en América*. Fondo de Cultura Económica.

Moreno Fernández, Francisco. 2009. *La lengua española en su geografía*. Arco Libros.

Moreno Fernández, Francisco. 2020. *Varietades de la lengua española*. Routledge.

Moreno Fernández, Francisco i Rocío Caravedo (eds.). 2023. *Dialectología hispánica. The Routledge Handbook of Spanish Dialectology*. Routledge.

Penny, Ralph. 2000. *Variation and change in Spanish*. Cambridge University Press. [Traducció: 2004. *Variación y cambio en español*. Gredos.]

Poch, Dolors (ed.) 2016. *El español en contacto con las otras lenguas peninsulares*. Iberoamericana Vervuert.

RAE-ASALE. 2011. *Nueva Gramática de la Lengua Española. Fonética y Fonología*. Espasa-Calpe [DVD adjunt: *Las voces del español. Tiempo y espacio*].

Schmeiser, Benjamin. 2024. *Las variedades del mundo hispano. Introducción a la dialectología española*. Routledge.

Vaquero Ramírez, María. 1996. *El español de América (I). Pronunciación*. Arco Libros.

Vaquero Ramírez, María. 1996. *El español de América (II). Morfosintaxis y léxico*. Arco Libros.

Zamora Vicente, Alonso. 1960. *Dialectología española*. Gredos.

Programari

Boersma, Paul i David Weenink. 2024. Praat: Doing Phonetics by Computer.
[<https://www.fon.hum.uva.nl/praat/>]

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt